WASHINGTON DC

І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЧЕРВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 23, 1961 No. 117. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДКРИВ ПЕРШУ ФАБРИКУ ВІДСОЛЮВАННЯ МОРСЬКОЇ ВОДИ

ФАБРИКА У ФРІПОРТІ В ТЕКСАСІ ОЧИЩУВАТИМЕ ДЕННО МІЛЬЙОН ГАЛЬОНІВ МОРСЬКОЇ ВОДИ, ЯКУ МОЖНА БУДЕ ПИТИ

Фріпорт, Тексас. — 21-го червня президент Кеннеді через потиснення гудзика в Білому Домі відкрив першу фабрику, яка з солоної морської води робитиме воду, що надається до пиття і до вжитку у фабриках. Ця фабрика зможе очищувати денно один мільйон гальонів води коштом від одного доляра до $1.25 за 1.000 гальонів. Уряд продаватиме місту Фріпорт цю воду по 30 центів за 1.000 гальонів, а решту продаватиме хемічній компанії Дав по 40 центів за 1.000 гальонів. Покищо уряд матиме втрату по 70 до 95 центів на кожній тисячі гальонів. В інших місцевостях ЗДА очищування води коштує від 25 до 75 центів за 1.000 гальонів. Та хоч ця перша фабрика очищує воду дещо задорого в порівнянні з іншими способами зберігання води і її очищування для людських потреб, то Президент назвав цю першу фабрику у Фріпорті „тріюмфом миру, а не війни". Президент промовляв за допомогою телефону до тих присутніх, які були на відкритті у Фріпорті. Про важливість цього успіху свідчить те, що Президент вислав до Фріпорту віце - президента Линдона Б. Джансона. Кеннеді сказав, що успіх у Фріпорті є „здійсненням давніх мрій людини користати для своїх цілей з морської води". Президент сказав, що американський нарід і його техніка та науковці є готові поділитися цим своїм здобутком із іншими народами, які стараються співпрацювати разом, щоб забезпечити людство подостатком води. Віцепрезидент Джансон заявив під час відкриття, що „ми є тут не тільки на те, щоб відкрити цю фабрику, але і на те, щоб забезпечити наше майбутнє". Населення світу зростає в такому темпі, що йому може забракнути солодкої води, запаси якої не зростають в такому темпі, як збільшується населення світу. Океан, — це джерело води, яке може вистачити для всього населення в світі. Але треба винайти спосіб, як із морської солоної води робити солодку воду, і то дешевим способом. Фабрика у Фріпорті, — це перший крок на шляху до цієї цілі. На відкритті був присутній секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл. Фріпорт, — це перший крок до відсолювання морської солоної води. Інші фабрики працюють в тому самому напрямку. Вони є коло Сан Дієго в Каліфорнії, у Райтсвіллі Біч в Північній Кароляйні, Вебстері в Південній Дакоті і в Розвеллі в Ню Мексіко. Всі ці фабрики коштують коло $22 мільйонів. Інші фабрики є ще в підготовчому стані, і вони почнуть очищувати воду пізніше.

Діллон передбачає можливість зменшити податки в 1962 році

Вашингтон. — Секретар скарбу Дагляс Діллон, промовляючи в Крайовому Пресовому Клюбі, заявив, що він тепер за рік економіка ЗДА буде в такому стані, що можна буде говорити вже про „середину економічного буму". Він передбачає, що крайова економіка в літі 1962-го року буде в такому стані, що з кінцем того ж року дійде до $555 більйонів, на 8 відсотків більше, як передбачається для 1961-го року. Крайова продукція, — це вартість випродукованих товарів і виконаної праці. Діллон твердив, що економічно-фінансова політика демократичного уряду не є інфляційна, як побоюються республіканці, бо збільшена економіка дасть більші прибутки державній скарбниці, що не треба буде пропонувати дефіцитового на 1963-ій рік бюджету. На фінансовий рік, що починається 1-го липня цього року і кінчається 30-го червня 1962-го року, передбачається дефіцит в сумі $3,700,000,000. Діллон натякнув на те, що треба також збільшити оплати від поштових посилок, щоб збільшити прибутки поштового уряду на $741 мільйон. Якщо це не станеться, то дефіцит в 1962-му році буде на стільки більший понад запропоновану суму $3,700,000,000.

Канадійський доляр на 4 центи дешевший від американського

Монтреал. — 21-го червня канадійський доляр впав до найнижчої вартости в останніх десятьох роках і за нього платили на біржі по 96.5 і 96 американських центів. Після того найнижчого курсу вмішався в цю справу Банк Канади, і один канадійський доляр здобув на вартості і за нього платили по 98 ам. центів. Зменшення вартости кан. доляра є наслідком того, що уряд прем'єра Дифенбейкера запропонував дефіцитовий бюджет на найближчий рік. Він плянує зрівнати канадійський доляр із американським, бо в останніх роках канадійський доляр був на кілька центів дорожчий від американського. Канадійський міністер фінансів Доналд Флемінг заявив в Палаті Громад, що Канада плянує зменшити вартість свого доляра у відношенні до американського, щоб цим способом збільшити експорт, одночасно зменшуючи імпорт із ЗДА. Флемінг предложив Парляментові бюджет в сумі $6,615,000,000, в тому дефіцит має винести $350 мільйонів.

В АМЕРИЦІ

● Особиста лікарка президента Кеннеді д-р Дженет Тревел разом із двома іншими лікарями в дні 20-го червня вирішили, що Президент, ще перед кінцем тижня зможе ходити без милиць, бо його нога вже до того часу вилікується. Президент вже й тепер на короткі віддалі пробував ходити без милиць.

● 2½-річна дівчинка із Вест Ню Йорку, Ню Джерзі, Флоренс Джеккоб читає книжки, що є призначені для учнів шостої і сьомої кляс. Вона знала американську азбуку напам'ять, коли їй було 11 місяців. Посадник міста і місцева бібліотека видали їй бібліотечну карту, бо вона любить читати книжки і хоче їх позичати. Вона денервується, коли чує, що хтось неправильно вживає слів, які вона знає, і негайно поправляє таких неграмотних осіб. Її здібності ствердили науковці в окремому інтерво.

● Уряди здоров'я остерігають населення, щоб в літніх місяцях обережно споживало в ресторанах і в інших місцях такі харчі, які під час спеки легко псуються. Це відноситься до всяких м'ясних страв і до молока, яке на гарячі легко псується, бо воно є пастеризоване і повинно стояти в холодильниках. Треба бути обережним із харчами на пікніках, прогулянках і забавах. Інспектор харчів має обов'язок перевірювати харчі, але ця перевірка буває в літі з більшою уварою діяти, ніж це діється в інших порах року.

ВІННІПЕГ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО ЗДВИГУ З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ В ЛИПНІ

Вінніпеґ, Канада. — Це столичне місто Манітоби вже від деякого часу стоїть під знаком багатолюдного українського здвигу, що відбудеться тут в суботу і неділю, 8-го і 9-го липня ц. р., з нагоди відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові, здвигненого у сторіччя його смерти пожертвами громадян українського роду на площі біля будинку парляменту Манітоби. Передбачається, що в здвигу візьме участь 100,000 осіб. Більшість готелів і приватних мешкань уже замовлені на той час. Місто буде замасне прапорами. Приміщення в будівлі парляменту будуть відкриті для шевченкознавчих і наукових конференцій, виставок тощо. В програмі здвигу в суботу, 8-го липня, передбачений на год. 11.15 церемоніял коло Сенотафу, а на год. 7:30 ввечері великий шевченківський фестиваль молоді — „Молодь Шевченкові", що відбудеться на міській арені. На неділю, 9 липня передбачені: о год. 10-ій перед полуднем Богослуження в українських церквах, о год. 1-ій по полудні — початок походу і автокадів та зорганізованих груп з різних частин міста на площу, де стоїть пам'ятник Шевченкові, церемоніяльне відкриття якого передбачається на годину 2:15 по полудні. О год. 3:30 по полудні відбудеться врочиста Шевченківська академія - концерт, а в год. 6:30 ввечері в готелі Марльборо буде спільний обід. В урочистостях заповіли свою участь найвищі канадійські державні достойники з прем'єром Дифенбейкером на чолі. Фестиваль молоді, відкриття пам'ятника та академія - концерт мають багату програму, з масовими виступами хорів, виступом симфонічної оркестри та виступами відомих солістів. З усіх кінців Канади організуються масові виїзди до Вінніпеґу, як також і з ряду місцевостей в ЗДА, наприклад з Шикаго, заплановані зорганізовані поїздки на відкриття пам'ятника Шевченкові, що своєю масовістю та культурно - мистецьким рівнем мають перевищити всі дотеперішні українські імпрези на американському континенті.

ЗДА стараються здобути першенство в продукції протиракетної зброї

Вашингтон. — Підсекретар летунства Йосиф Харик заявив журналістам, що якби СССР вів перед в продукції протиракетних ракет, то комуністи зробили б з цього факту такий пропагандивний крик, що його чути було б по всьому світі. Командант Північноамериканської Оборонної Лінії генерал Лоренс С. Кютер сказав, що ЗДА зможе перший випродукувати першу зброю проти далекосяжних ракет, той невидно здобуде перевагу в балянсі збройних сил теперішнього світу. ЗДА стараються здобути першенство в цій ділянці і незабаром мають випробовувати протиракетну ракету „Ніке - Зевес", яка має зістрелити випущену далекосяжну ракету „Атлас". Ракету „Атлас" мають випустити з летунської бази Ванденберґ в Каліфорнії і вона має летіти над Пацифіком в напрямі району атоля Кваджелейну, звідки випустять ракету „Ніке - Зевес". Якщо проба ця вдасться, то це буде значити, що ЗДА здобули першенство в продукції цієї зброї.

Сенат відкинув урядовий плян реорганізації Біржової Комісії

Вашингтон. — 21-го червня Сенат більшістю 52-ох до 38-ох голосів відкинув урядовий плян перереорганізувати Федеральну Забезпеченеву Біржову Комісію. Минулого тижня Палата Репрезентантів відкинула подібний плян реорганізації Федеральної Комунікаційної Комісії більшістю 212-ох до 176-ох голосів. Згідно з законом із 1949-го року Білий Дім має право реорганізувати „Федеральні Комісії, але яканебудь із обидвох Палат Конгресу має право поставити „вето" проти урядового пляну. Президент хотів перевести організацію Федеральних Комісій в тому напрямку, щоб їх голови мали більші повновласті, що рівнялося б тому, що вплив Білого Дому на ці Комісії був би більший. Проти цього протестує Конгрес.

ОДНІ СТРАЙКУЮТЬ — ДРУГІ ПРОТЕСТУЮТЬ. Крайова Морська Унія, що об'єднує моряків торговельної фльоти, страйкує і на фото видно, як її члени пікетують корабель „Конституція" в нюйоркському порті. Тим часом, Міжнародна Асоціяція корабельних вантажників влаштувала одноденний протестаційний страйк проти втрат, що їх мають її члени, відмовляючись переступати пікетову лінію моряків. Вантажники кажуть, що моряки, які страйкують, мають відносно малі втрати в порівнянні з ними, вантажниками. Протестаційний страйк вантажників був на один день цілком припинив рух в нюйоркському порті.

Відкликано з Женеви голову делеґації ЗДА на атомовій конференції

Женева. Голова американської делеґації на Женевській атомовій конференції за адміністрації през. Кеннеді, Артур Г. Дін, дістав відкликання до Вашингтону. Прощаючись, він заявив, що сподівається „вневдовзі" повернутись до Женеви, бо — мовляв — З'єднані Держави хочуть продовжування й успішного закінчення тієї конференції, але за газетними коментарями — Артур Дін ледви чи вже туди повернеться. Відкликано його для задемонстрування невдоволення Америки тією сліпою вуличою, в яку Москва штовхнула ту конференцію своєю вимогою, щоб у проводі міжнародної контрольної комісії, що дбала б за правильне зберігання договору, стала тричленна колеґія з правом кожного члена запротестувати проти будь-якої контрольної інспекції. ЗДА й Англія рішуче відкинули таку вимогу а СССР не хотів від неї відступити і тому вся конференція про припинення атомових дослідів зависла в повітрі. Артур Дін, колишній шеф американської делеґаці в переговорах про перемир'я у Кореї, і Панмунджомі, є нюйоркським адвокатом і він — як повідомляють газети — поінформував Вашингтон, що немає глузду без потреби тримати його до безконечности в Женеві. Його заступатиме в Женеві Чарльз Стелле. Ані ЗДА ані СССР не хочуть перші зривати Женевської конференції, щоб не давати другій стороні пропагандивного атуту, що — мовляв — не вони зривали переговори, а дійсно хотіла замирення.

Айхман оскаржує високого урядовця в уряді Аденауера у протижидівській акції

Єрусалим. — Оскаржений у плянуванні і переведенні вбивства 6-ох мільйонів жидів за другої світової війни, Адольф Айхман, у другому дні своїх зізнань, в минулу середу 21 червня ц. р., заявив, що якийсь Герінг і д-р Глобке, теперішній державний секретар в західньо-німецькому уряді Конрада Аденауера, були винуваті в тому, що в рямцях т. зв. Нюрберзьких расових законів проголошено декрет про позбавлення жидів всіх привілеїв німецьких громадян та конфіскацію всього їхнього майна. У зв'язку з цим декретом жиди на всьому просторі, де володіли німці за Гітлера, опинилися на ласці поліції і внаслідку надзвичайно поширився гітлерівський поліційно - гестапівський апарат. Однак Айхман заперечив, наче б він був будьколи керівником т. зв. Державного центрального уряду для жидівської еміграції та твердив знову, що всю політику супроти жидів устійнювали Гайдріх, Міллер і Гімлер, які звітували Гітлерові, а не він. Він знову впевняв, що він був в гітлерівському апараті ніякої керівної ролі та не був винуватий у масовому винищуванні жидів, що виконував тільки „технічні функції" — транспортування жидів до кацетів смерти. Зізнав Айхман знову сухо, довго і таким трудним до зрозуміння стилем, що предсідник трибуналу звернув йому увагу, що коли він хоче, щоб його розуміли, то мусить говорити коротшими реченнями і не казати слухачам надто довго чекати на — присудок у реченні. Тому первісна сенсація, що зізнаватиме Айхман, улягласть і заля була порожня.

Рейбирн сподівається ухвалення закону про допомогу закордонові

Вашингтон. — Спікер Палати Репрезентантів Сейм Рейбирн, після конференції з президентом Кеннеді заявив, що Конгрес таки ухвалить законопроєкт про допомогу закордонним державам, хоч в цілій країні ведеться гостра кампанія проти цього. Рейбирн сказав, що він не знає, хто стоїть за цією кампанією, але її ведуть „якісь ненависні товариства", які є завжди проти всього. На думку Рейбирна Конгрес мусить ухвалити проєкт закордонної допомоги, бо він є конче потрібний і ЗДА і вільному світові. Під час цієї заяви Рейбирна Сенатська Комісія Закордонних Справ закінчувала переслухування в справі цієї допомоги, на яку уряд має видати цього року $4.800,000,000, і ще додатково $8,800,000,000, які мали б бути впродовж найближчих п'ятьох років позиченовим фондом для недорозвинених країн. Представник Палати ЗДА домагався зменшити суму, призначену на допомогу закордонові, на $1,100,000,000. Він також виступив проти позичкового фонду.

Альжирські араби пропонують відновлення конференції з Францією

Туніс. — Екзильний уряд альжирсько-арабських націоналістів, перевівши довгі тайні наради після повороту із Евіян-ле-Бену Белькацема Кріма й інших членів арабської делеґації на невданих переговорах з французьким урядом, проголосив короткий комунікат, в якому висловлює надію, що ті переговори відновляться 28 червня ц. р. Французько-альжирська конференція почалась в Евіян-ле-Бені 20 травня і була перервана 13 червня на вимогу Франції — „задля призадуми". Альжирсько - арабський комунікат свідомо не драматизує тієї перерви, в старається представити її, як „звичайний інцидент в процесі переговорів", манифестуючи свої примирливі заміри. Дату 28 червня обрано як кінець двотижневого періоду, відколи перервано переговори. Водночас альжирсько-арабський комунікат підкреслив, що залишений в Евіян-ле-Бені, чи пак у Женеві один член арабської делеґації, Саад Дахлаб, це не тільки технічний зв'язковий, а уповноважений всієї делеґації, який має право й авторитет продовжувати мериторичні переговори.

Протитуберкульозна вакцина має забезпечувати і проти пістряка

Сінсіннаті, Огайо. — Професор бактеріології в Каліфорнійському університеті д-р Дейвід Вайс, промовляючи на зборах Американського Торакального Товариства, твердив, що протитуберкульозна вакцина може з успіхом забезпечувати і проти інших недуг, в тому і проти пістряка. Ця вакцина роблена з туберкульозних зарязків. Два роки тому науковці в Ню Йорку вперше впали були на слід того, що ця вакцина може давати імунітет проти пістряка. Д-р Вайс із своїми співробітниками випродукував нову протитуберкульозну вакцину і випробовував покищо на тваринах. Перші спроби виявилися успішними. Нащеплені вакциною миші були заражені пістряком, але той пістряк або взагалі не розвинувся або розвинувся повільніше в порівнянні з тими, що не були щеплені. Д-р Вайс заявив, що він не розуміє механізму дії цієї вакцини. Можна тільки здогадуватися, що вакцина скріплює природні сили організму поборювати туморі-

ХРУЩОВ ПОГРОЖУЄ ВІДНОВЛЕННЯМ АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ

У НОВІЙ ПРОПАГАНДИВНІЙ ПРОМОВІ ЛАЯВСЯ ПРОТИ ЗАХОДУ, ПРИПИСУВАВ МОСКВІ ВСЮ ПЕРЕМОГУ НАД ГІТЛЕРОМ І ПОГРОЖУВАВ СЕПАРАТНИМ ДОГОВОРОМ З НІМЕЦЬКИМИ КОМУНІСТАМИ

Москва. Нікіта Хрущов, з'явившись на зібранні совєтської генеральції на Кремлі в минулу середу з нагоди 20-річчя початку німецької війни проти СССР в генеральській уніформі, виголосив промову, яку західні коментатори характеризують, як одну з найнахабніших в останній совєтській протизахідній пропагандивній кампанії. У тій промові Хрущов скинув на західні держави вину за те, що Совєти підписали з Гітлером пакт, що вможливив другу світову війну, та лаявся проти Англії й Франції, закидаючи їм „змову" з гітлерівською Німеччиною проти „соціялізму". Також виключно Совєтському Союзові Хрущов приписав перемогу над гітлерівською Німеччиною, промовчавши історичну правду, що виключно американська допомога врятувала його від повної воєнної катастрофи. Нав'язуючи до актуальних подій, Хрущов заповів, що відповідь президентові Кеннеді на його останню ноту в справі атомових дослідів, але підкреслив відразу, що совєтське становище в цій справі залишається незмінне. Хрущов заявив, що як тільки західні держави відновили б атомові досліди, Совєтський Союз негайно зробить те саме і якщо західні держави збільшуватимуть свої збройння, то й Совєти побільшать свої збройні сили. Хрущов особливо лаявся проти Західньої Німеччини і її канцлера Конрада Аденауера, закидаючи їм мілітаризм і реваншизм. Хрущов використав нагоду, щоб повторити давню свою вимогу — підписання мирового договору з двома Німеччинами та повторив погрозу, що в противному випадку Совєтський Союз підпише сепаратний мир із східньо-німецькими комуністами. Тон промови Хрущова був чванькуватий, задиркуватий й нападливий. Хрущов закидав „загдій буржуазії" бажання „угробити соціялізм" та погрожував їй тією самою долею, що стрінула Гітлера і Муссоліні. Хрущов знову повторив свою пропозицію щодо „генерального і тотального" міжнародного роззброєння, яке виключило б всякі атомові досліди та знову заявив, що Совєти погодяться на всяку міжнародню контролю такого роззброєння, а не перед тим, закинувши Заходові, що Захід хоче „контролі без роззброєння", хотячи використати контрольні інспекції для шпигунських цілей.

У Південному В'єтнамі поведено наступ проти комуністичних партизанів

Сайгон. — У Південному В'єтнамі поведено велику акцію проти комуністичних партизанів і терористів, які скриваються наче в недоступній фортеці — у дельті ріки Меконг, засіяній островцями, із яких кожний — непролазна джунгля. У цьому наступі беруть участь об'єднані сили піхоти, летунства і моторових човнів. Комуністичні партизани тероризували ціле населення обширу дельти Меконгу, здебільша селян, зайнятих на рижових плянтаціях. Ті партизани, діючі під назвою руху В'єт Конгу, виконували в тому обширі фактичну владу нічию, обмежуючи державну владу до денної пори. Внаслідку офензивної акції в'єтнамських збройних сил значно послабла сила комуністичних партизанів та зросло моральне самопочуття в'єтнамського населення. Зате зросла діяльність комуністичних терористів на північ від столиці краю Сайгону, ближче Ляосу і Камбоджі. Це зрозуміло постільки, що туди легше пробитися комуністичним загонам, що їх висилає до Південного В'єтнаму комуністичний уряд Північного В'тнаму — з повною згодою від Москви і Пейпінгу.

Чеський дипломат-шпигун мав виїхати з ЗДА

Об'єднані Нації. — Радник комуно - чеської делеґації при Об'єднаних Націях Мирослав Нацвалач мав відлетіти з Ню Йорку французьким літаком у четвер 22 червня ц. р. Американські власті повідомили генерального секретаря Гаммершильда, що Нацвалач позбавлений дипломатичної недоторканости і тому йому грозить арештування і примусова депортація, якщо він сам не виїде. Щойно на таку заяву чеські комуністи погодилися відкликати Нацвалача. Американські чинники оприлюднили факт про шестикратні зустрічі Нацвалача з одним американським громадянином, якому він на тих зустрічах вручив разом $1.700 за шпигунські послуги. Водночас оприлюднено світлини з тих потайних зустрічей Нацвалача в Сан Франсіско. Однак Нацвалач, тримаючись уперто тактики заперечування правди, заявив, що він „ніколи не був в Каліфорнії", коли тим часом на деяких світлинах видно виразно Нацвалача на тлі відомих вулиць в Сан Франсіско.

У СВІТІ

● В португальській колонії Анголі націоналістичним партизанам вдалася поважна операція захоплення летовища в порті Абріз з 2,500 мешканцями. Правда, португальські війська виперли відтіль повстанців але ця подія була прикрим ударом по престижі португальської влади.

● Ігнатій Овсянніков, колишній директор совєтської фабрики, який в січні цього року прибув до Англії з своєю дружиною Рітою на два місяці відпустки, дістав від англійських властей продовження візи а тепер зголосився до них з просьбою на політичний азиль. Дружина Овсяннікова — англійка, з якою він познайомився під час своїх попередніх службових поїздок, як совєтський „достойник". Вона виїхала була з ним на постійне замешкання до СССР, аж поки вони вирішили, що таки краще — вибрати свободу.

● Італійські інженери пред'явили урядові З'єднаної Арабської Республіки плян „підтягнути" вгору на 186 стіп трьома сотнями гидравлічних підоймів святиню Рамзеса II з 13-го сторіччя перед нар. Христа, вагою 400.000 тонн, щоб захоронити її від затоплення водами Нілу, коли збудується Асванську греблю. Переведення цього пляну коштуватиме $70 мільйонів. Єгипетським властям цей плян дуже сподобався і вони його схвалили. У проводі італійських інженерів, що його виготовили, є проф. Пієрро Гаццоля, який керуватиме всіма тими скомплікованими роботами.

● Дружина японського прем'єра Гаято Ікеди, яка тепер перебуває разом з ним з офіційними відвідинами в ЗДА, це перша японська жінка, яка поїхала з чоловіком в таку подорож. Японські жінки надзвичайно вдоволені, вважаючи це за переломову подію в боротьбі за їх дійсну й повну рівноправність з мужчинами. Пані Ікеда відлетіла з Токіо в національному одязі японок — кімоно, щоб підкреслити, що її західні сукні не перечать японській традиції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Пробні камені

Спершу ми чули, що президент Кеннеді вважає за пробний камінь доброї волі Хрущова направити міжнародні відносини — зміну совєтської політики в Ляосі. Ця „добра воля" виявилась так, що Хрущов дійсно заявив „урочисто", що він — за незалежний і невтральний Ляос. Але водночас він ані на день не припинив летунських доставів зброї, амуніції і виряду ляоським комуністичним партизанам, що їх совєтські військовики зорганізували в реґулярну армію, і патронував далі активній участі військових частин Північного В'єтнаму у воєнних операціях в Ляосі, без найменшої уваги на нібито існуюче перемир'я. Потім чули ми, що пробним каменем совєтської доброї волі має бути Женевська атомова конференція, яка на своїх 330 засіданнях від 31-го жовтня 1958 року дійшла дійсно до такого пункту, що нібито ще найлегше підписати договір про припинення атомових дослідів. На цей американський виклик Хрущов зареаґував так, що продиктував своєму делеґатові в Женеві, Сємьонові Царапкінові, вимогу щодо права „вета" проти всякої контрольної інспекції. А коли ЗДА й Англія рішуче таку вимогу відкинули, то він, Хрущов, у своїй останній четверговій промові в Москві знецінив будь-який договір в атомовій справі і порадив включити її в загальну конференцію про міжнародне роззброєння, яка не має найменших шансів на успіх.

Тепер прийшов новий пробний камінь совєтської доброї волі: Берлін. Ця добра воля виглядає так, що Хрущов знову побрязкує шабелькою, визначивши ультимативний речинець для розв'язання німецької і берлінської проблеми до кінця цього року — за совєтською рецептою: закріпити по всі часи поділ Німеччини підписанням мирового договору з двома Німеччинами і „невтралізувати" Західній Берлін із фактичним включенням його в комуністичну Східню Німеччину. Пробним каменем доброї волі Хрущова мала стати Віденська зустріч з президентом Кеннеді, де американський Президент сподівався переконати Хрущова у потребі такої зміни в підході до існуючих великих спірних справ, щоб будь-яку з них можна було поладнати конструктивно і компромісово. Замість того, президент Кеннеді дістав від Хрущова два меморандуми в справах Німеччини - Берліну та в справі міжнародного роззброєння і вислухав теорію про неминучу перемогу комунізму над західньою демократією — без великої війни. Якщо наочна й безпосередня перевірка такої „доброї волі" Хрущова була корисним досвідом, то президент Кеннеді мав рацію, що його подорож до Відня була „корисна" але коли таке саме твердив Хрущов у своїй промові, то він напевно мав на увазі іншу користь: отримання нагоди, щоб започаткувати новий етап совєтського імперіялістичного наступу.

Цікаво, що всіх доказів віроломства, підступности, забріханости й впертости у прямуванні до уярмлення вільного світу та підпорядкування його комуністичній владі, всіх цих доказів за останніх 16-х років, західнім державним мужам ще замало, щоб перестати говорити про пробні камені совєтської „доброї волі". Ця західня політична фразеологія повторюється до занудни в прерізних заявах західніх мужів і справляє враження, начебто західній світ нічого не навчився. А проте, так воно не є. Бож водночас маємо чимало доказів, що большевицька наука таки не пішла в ліс. Наведім хоч би цифри західніх військових бюджетів, неведімо дебати над різними оборонними проблемами, пригадаймо сіть існуючих військово - політичних союзів з антисовєтським вістрям. Веперте шукання доказів совєтської „доброї волі" є проявом упертого змагання до миру. Але й те шукання колись закінчиться. Воно мусить закінчитись без уваги на бажання миру. Бо мир в концепції Хрущова — це капітуляція Заходу, а капітуляції не буде тому, що західні народи таки ставлять вище волю з риском смерти, як неволю з перспективою веґетації. Совєтський імперіялістичний гін приведе до такої ситуації, в якій мусить настати інший західній тон — у словах і ділах.

На службі Москви

Найвищий Суд З'єдинених Держав, після кількох років дбайливого розгляду справи, остаточно ствердив, що комуністи є аґентами Москви і, як такі, підлягають відповідним постановам закону. Очевидно, що рішення Найвищого Суду було тільки формальним припечатанням давно відомого і доказаного факту. Все ж таки останнім часом, крім довгого ряду інших прикладів, трапився ще один із українським забарвленням, що цей факт потверджує.

Відомо, що на судовій розправі проти гітлерівського „міністра смерти" Адольфа Айхмана в Єрусалимі кілька разів тенденційно і несправедливо згадано неозначених ближче „українців", які нібито допомагали нацистам в „остаточній розв'язці" жидівської проблеми, себто у винищуванні жидів. Повторюємо, що там згадувано ближче неозначеного „українця" і з таким самим правом можна було б згадати „жида", бо ж відомо, що в багатьох випадках нацисти ліквідували жидів руками таки самих жидів. Були й між жидами такі, що за ціну бодай ще одного дня життя, вкорочували віку своїм одновірцям. Ясно, що кожному українцеві мусить залежати на тому, щоб такого роду загальні й необґрунтовані обвинувачення спростовувати, поставити в правильному світлі.

Не так мається справа з „проґресистами", для яких єдиний, перший і останній обов'язок — служба Москві. Очевидно, що до кожної згадки й до кожного обвинуваченого на суді в Єрусалимі „українця" вони обов'язково додають „націоналіста". А проте, коли між тими, що по волі чи неволі допомагали нацистам ліквідувати жидів, і міг бути хтось, хто говорив українською мовою, то це найбільш правдоподібно був большевик. Відомо ж, що саме большевицькі агенти, енкаведисти, які позалишались на зайнятих німцями територіях, поголовно вступали на найбруднішу німецьку службу. Вони то пролили немало й української крови, як найвірніші та найжорстокіші колябоświęті нацистів. Але між ними найменше було українців, якщо взагалі такі були.

Інакше намагаються представити справу „проґресивні" вислужники Москви. Для прикладу, „Ню Йорк Таймс" з 7-го червня в звідомленні з процесу Айхмана подав, між іншим, таке: „П. Розенберґ (свідок) казав, що важко було зачинити двері (до газової комори), але українці, відомі як Іван і Ніколай, потрапили це, вдаряючи багнетами тих, що прибували останні". „Іван" може бути і українцем, і росіянином, але щодо „Ніколая", то вже не може бути жадного сумніву. Немає українця, що називав би себе „Ніколай", і не могли його так називати інші, тим більше, що багато з тих мордованих жидів знали українську мову. Отже, можна припускати, що свідок Розенберґ у цьому випадку радше подав іншу національність, як інше ім'я. Тим часом „проґресисти" у своїй пресі називають того самого „Ніколая" — „Миколою", щоб не було якого сумніву і щоб хто не доглупався, що той „Ніколай" був таки справді „настоящий" Ніколай.

Це — тільки один з безлічі прикладів тієї огидної служби, про яку мова в рішенні Найвищого Суду.

I. Світ

ДО ПРИЇЗДУ ЯПОНСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА

Японський прем'єр Гаято Ікеда приїхав до Вашинґтону на зустріч з президентом Кеннеді. У столиці ЗДА пробуде він три дні, щоб узгіднити спільну політику в Східній Азії, головно у відношенні до червоного Китаю.

Треба пригадати, що прем'єра Ікеду обрано в минулому році, після цілого ряду заворушень, і були побоювання, що його особа може спричинити утруднення для американської політики в Азії. Але цього не сталося, бо в основному уряд Японії консервативний.

Побоювання щодо японської політики були пов'язані з взаємовідносинами Токіо з Пейпінґом. Під час останніх виборів до японського парляменту соціялістичні партії доказували конечність затіснення торговельних відносин з червоним Китаєм, який, мовляв, є величезним потенціяльним ринком для японської торгівлі. Торговельні делеґації не раз їздили з Японії до Китаю і навпаки, але при цьому постійно виникали ті самі труднощі. Червоний Китай, так само як і Совєти, старається дістати з-за кордону якнайбільше технічного устаткування для своїх фабрик, щоб могти успішно конкурувати на міжнародному ринку. Очевидно, такі взаємовідносини невигідні для Японії, і тому з тих спроб поширити торговельні зв'язки майже нічого позитивного не вийшло.

Коли прем'єр Ікеда перебрав владу, проблема взаємовідносин з червоним Китаєм зійшла на задній плян, і, якщо її врядигоди й порушується, то хіба для політичного вжитку, а не для практичних наслідків.

Японська політика останніх років скерована на використання дуже сприятливих внутрішніх і зовнішніх обставин. В результаті відбудови і перебудови — з американською допомогою — знищеної війною країни, Японія має тепер високорозвинену промисловість і здорову національну економіку. У промислових підприємствах створено для робітників куди кращі умовини, як то було до війни. Система т. зв. „бонусів" сприяє дальшому ростові економіки. Також сільське господарство Японії, після переведених земельних реформ, які започаткувала американська окупаційна влада під керівництвом Ладиженського, успішно розвивається. Наслідком цього всього є певна стабільність всередині країни.

Позитивне полагодження відносин з країнами, окупованими Японією під час останньої війни, зокрема з Філіппінами, розкриває широкі можливості тісної співпраці цих країн з колишнім їх окупантом.

Японія вийшла на світову арену як економічно могутня держава з великою торговельною фльотою. На японських верфях - корабельнях будують тепер для закордону нафтоналивні кораблі до 110 тисяч тонн поємности. Японія має великі золоті резерви та свобідні капітали для інвестицій в інших країнах. До того треба додати значні кадри інтеліґенції, готової працювати за кордоном, бо в самій Японії можливості для неї обмежені.

Отже, для розмов у Вашинґтоні є багато матеріялу.

Очевидно, головною темою буде відношення до червоного Китаю. У Вашинґтоні рішуче проти того, щоб допустити Пейпінґ до ОН, і Японія в цій справі займає таку саму позицію. Як всекитайський уряд, Токіо визнає лише уряд на Формозі, і навіть ті японські кола, що хотіли б поширити торгівлю з червоними, не висувають питання про політичне визнання Пейпінґу. Для економіки Японії, Формоза, як до війни, так і тепер, має дуже поважне значення.

Японію, зокрема, дуже цікавить ставлення Америки до різних проблем Південно-Східньої Азії — В'єтнаму, Таї, Індонезії, Бірми та ін. Японський капітал у великій мірі міг би сприяти розвиткові тих країн, а сама Японія найлепше підготовлена для того. Японська ініціятива в цьому напрямку значно загальмувала б реалізацію комуністично - імперіялістичних плянів.

Японські купці, техніки, дипломати та політики, які працюють закордоном, як правило, знають мови тих народів, серед яких їм приходиться жити. Ні в одній країні не беруться так поважно до вивчення чужих мов, як в Японії. Післявоєнна розбудова є також прекрасною ілюстрацією здібностей японського народу та політично - господарської системи Японії.

Прем'єр Ікеда після відвідин у ЗДА побуває в Канаді, а потім повернеться через Гаваї додому. В Канаді японський капітал шукає можливостей застосування, зокрема в лісовій промисловості. На Алясці японський капітал вже успішно співпрацює з американським у виробльованні целюльози, яку експортується до Японії для переробленння на штучні тканини, папір та різні плястичні матеріяли.

В цім світлі дивлячись на приїзд прем'єра Ікеди до ЗДА, треба сподіватися, що ця його візита буде успішна.

ПРО ФАКТИ І ФІКЦІЇ СОВЄТСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Економіст Лоренс Фертіґ, який пише на господарські теми в щоденниках пресконцерну Скріпса - Гаварда, виступив із черговою статтею під заголовком „Факти і фікції совєтської економіки". У цій статті він стверджує, що після другої світової війни Москва осягнула значних успіхів не тому, що економіка ЗДА була слабшою в порівнянні з совєтською, а тому, що ЗДА не спинили комуністичної експансії і не скористалися з своєї економічної могутности.

Причиною цього були: нерішучість американського проводу і непідготованість громадянства, яке ввесь час було неправдиво інформоване про силу та задуми світового комунізму. Найбільше завинила тут американська преса, яка безкритично поширювала большевицькі вихвалки про силу СССР, не стараючись їх аналізувати та спростовувати.

Це саме маємо й тепер, — заявляє Фертіґ, — і тому треба провірити, що є в комуністичних „осягах" правдою, а що звичайною фікцією. Ось приклад, як американські науковці, а за ними й преса, безкритично оцінюють ріст економіки СССР:

У травні ц. р. в Принстоні відбулася конференція в проблемах економіки СССР, яка, на основі совєтських даних, склала звіт, що ним безкритично послуговувалася американська преса. В цьому звіті, зокрема, стверджено, що між 1950 і 1960-им роками промислова продукція в СССР майже подвоїлася, а рільнича продукція зросла більше як на 50%.

Подібного роду фальшиві відомості, поширювані через радіо, телевізію і пресу, американське громадянство — сприймає за правдиві. Але коли деякі визначні економісти спростовують такі звіти науковців, то преса мовчить, щоб себе не компромітувати, і таким чином неправда залишається в громадській опінії неспростованою.

Тим часом навіть совєтські науковці бувають іноді змушені признатися у фальшуванні своїх статистичних даних. У липні минулого року ствердив це навіть головний совєтський статистик С. Струмілін, заявивши, що в СССР ведеться подвійну статистику. Струмілін заявив, що ріст совєтської продукції між 1955 і 1956 роками становив не 11 відсотків, як про це урядово повідомляли, а 8%. До цього можна б зауважити, що навіть ці цифри корпорація Ренд вважає зависокими.

Про фальшування совєтських статистичних даних говорив і сам Нікіта Хрущов в січні минулого року на пленумі Центрального Комітету Комуністичної партії, кажучи, що „не можна укладати статистичних звітів так, як робиться млинці". Той самий Хрущов ствердив, що у 1953-му році в СССР було менше м'яса, як перед першою світовою війною, і в самій Москві тоді його бракувало.

Усе це розуміють економісти у вільних країнах світу. І так, відомий австралійський учений, д-р Колін Кларк заявив, що „економічний ріст в СССР від 1953-го року повільніший, як в більшості економічно розвинених держав, і що не можна говорити навіть про 6-відсотковий ріст совєтської економіки". Те саме думають про цю справу й численні англійські, німецькі, французькі та деякі американські економісти.

Проф. д-р Воррен Дж. Наттер з Крайового бюра економічного досліду, проаналізувавши 37 галузей совєтської промисловости, ствердив, що в 1955-му році вони відставали від промисловости ЗДА більше, як у 1937-му або в 1913-му році. Професор Каліфорнійського університету Ґреґорі Ґроссман пише, що, аналізуючи совєтські статистичні дані, треба завжди мати на увазі те, що совєтські статистики хочуть показати, щоб приподобатися партійному проводові.

Свою статтю Фертіґ закінчив закликом до американської преси, щоб вона не страшила своїх читачів ростом совєтської економіки, бо це — завдання совєтської пропаґанди, якій не сміють допомагати американські журналісти.

КРОКОДИЛИ НА ЧЕРКАЩИНІ

Черкащина — одна з найбагатших в Україні областей, яку утворено в 1954 році з південних районів Київщини. Віддавна славилась ця частина української землі своїм чорноземом, що приносив буйні врожаї, своїмо цукроварнями, млинами, грабовими та дубовими лісами. Знані були на цілий світ і круторогі черкаські воли. Широкий Дніпро перепливає Черкащину, живлющими своїми водами зрошуючи її лани.

Однак, від минулого року ця колись пребагата область потрапила у большевиків на список „неблагополучних". Як „відстаючу", згадувано її в числі багатьох інших областей на січневих пленумах ЦК КПСС і ЦК КПУкраїни, в Москві і Києві. Тоді ж керівники цієї области молилися і просилися у Хрущова щоб дарував їм їхні вільні й невільні провини, і обіцялися всіх їх виправити. Минуло півроку, але стан сільського господарства Черкащини не то не покращав, а ще більше погіршав, дармащо, — як пише „Радянська Україна", — „сповнені прагнення успішно виконати рекомендації Микити Сергійовича, хлібороби роблять усе, щоб виробити більше м'яса, молока імасла".

Безпідставний партійний оптимізм

„В оборах приймального пункту Черкаського м'ясокомбінату, — пише „Радянська Україна" з 6 травня, — в ці дні не густо. Лише зрідка приходять сюди автомашини з худобою. Незавидна вона. Рідко який гурт приймається з поміткою про добру вгодованість. Не можуть похвалитися повним завантаженням молочарні й маслярні. Але чого не бракує в Черкасах — так це оптимізму. В обкомі партії, в облвиконкомі — скрізь почуєш: „Виконаємо!". Але чи є підстави для такого оптимізму?"

Головний зоотехнік міністерства сільського господарства Г. Радченко заявляє: „Щоб перетворити можливості в дійсність, потрібні високе трудове напруження, велика організаторська робота. Але якраз цього й бракує. Нерідко в гонитві за цифрою в звіті, щоб хоч деякий час побувати в „передовиках", тут ідуть на фальшування статистичних даних".

„Напівгерої"

Партійних керівників Кам'янського району на Черкащині іронічно величають „напівгероями". Ця назва пристала до них невипадково. У них виходить усе так, як ото кажуть: „носа витягнув — хвіст застряг". Ось і в першому кварталі цього року плян продажу молока державі ганебно провалили. А як з м'ясом? — Цілковитий провал. Кореспондент „Радянської України" відвідав, для прикладу, колгоспну ферму в селі Радиванівка. Приїхав — подивився. „Справжні хорти, — пише він. — Свиням уже більше як рік, а важать вони пересічно по 22 фунти. Приплід від свиней в колгоспах району надзвичайно низький: всього по троє поросят від свині, та й то кожне третє гине. Коли до цього додати, що на фермах немає корит, щоб напувати свиней і телят, зрозуміло, чому воно так зле із тваринництвом. З огляду на недостачу кормів, — пише цей кореспондент — в одному колгоспі райком партії дозволив випасати худобу на... озимих, посіяних на зерно.

Сто паперів на сто гектарів

Жалюгідне становище в Звенигородському, Драбівському, Лисянському, Монастирищанському та Корсунь-Шевченківському районах. Тільки 7 районів з 21 впоралися з квартальним пляном продажу м'яса державі, а в продукції молока — жаден. В області в цілому випродуковано молока навіть менше, ніж за цей самий період минулого року. До того ж на відгодівлі великої рогатої худоби, свиней і овець стоїть тепер далеко менше як торік. В 1960 році кожна п'ята корова лишалась яловою, і тому область недобрала понад 36.000 телят. Поголів'я корів у першому кварталі зменшилось на 1.700 голів. "На Черкащині, — пише кореспондент „Радянської України", працює понад 800 зоотехніків і ветеринарів. Постає питання: чим же вони зайняті? Паперами, паперами й ще раз паперами!

— У нас на кожні сто гектарів припадає по сто паперів! — скаржаться в області.

Остання паперова злива спала на голови фахівців зовсім недавно. На нараді секретарів райкомів партії їм роздано кожному по 11 таблиць, в яких вони мусять дати відповіді на 672 запитання.

Гаснуть маяки

Маяками називають у совєтській пресі „героїв праці", що „сяйвом своїх успіхів" показують шлях усім іншим трудящим. Фабрикують їх так само, як колись стахановців: створюють особливо сприятливі умовини праці, забезпечують модерними машинами, а після того їхні „рекорди" широко реклямують. В ролі таких „маяків" виступають на Черкащині, наприклад, Валентина Левчик, що нібито сама-одна доглядає 60 корів і від кожної видоює щодня по пуду молока. 108 корів удвох доять Галина Онищенко та Марія Волинець. Це — „маяки механізації", і є вони в кожній ділянці сільського господарства. Їх було ще донедавна чимало. Але нараз почали вони масово... гаснути.

„Пригадаймо, — пише той самий кореспондент, — колишню славу канівських вівчарів. Це їхні досягнення широко висвітлювано на сільськогосподарській виставці. А тепер? Навіть тут плян розвитку вівчарства не виконується. По області ж у цілому стадо овець поменшало на 36.000 голів. Коли ж, нарешті, орденоносна Черкащина поверне собі колишню славу, знову стане яскравим маяком республіки?"

Возять по району крокодила

Це не жарт, не сміховинка, це — один із „дійових засобів", якими партійні керівники наганяють селян до осоружної праці в колгоспі. Ось що пише про це „Радянська Україна":

„Про появу нежданого гостя в Нестерівці першими дізналися школярі. Вони прибігли на ферму з вигуками: „Крокодила везуть до нас!" Доярки збентежилися, злякалися. Про якого крокодила йдеться — в Маньківському районі знають всі. Побував він уже не в одному колгоспі. Крокодил — це двометровий щит, на якому зображено цю несимпатичну звірюку з величезним написом у лапах: „Колгосп (такий-то) ганебно відстає з надоями молока! Не піду з вашого колгоспу, поки ви, товариші, не підвищите надою до (вказується цифру) кілограмів на корову!"

Куди везти крокодила — рішає районовий комітет партії. З появою його скликають загальні збори колгоспників, на яких „викривають" причини відставання і „накреслюють заходи" для їх усунення.

А проте, з якою байдужністю ставляться селяни до соціялістичного змагання і всіх тих „дійових засобів" можна судити з ось такого факту, поданого в „Радянській Україні": на одній фармі обласний переходовий червоний прапор, який вручається найкращій доярці... з'їла голодна корова.

Ось так виглядає нині „соціялістичний сектор" сільського господарства в одній з найбагатших областей України на основі автентичних даних.

В. С-ко

Филип Т. Васильовський

СЕЛО ЛУБНА ТА ЙОГО ТРАГЕДІЯ

(5)

Поклав нещасних калік на фіру і повіз, але не до Динова, а в сторону т. зв. Росохи (лебра, заросла корчами). Ева Васінко зорієнтувалась і почала втікати, тож її першу застрілили, а опісля повбивали решту. Петро Воловник — каліка, благав: „Панове, за що ви мене стріляєте?" М., 25-літній поляк з Лубної, тортурував 50-літнього Семена Коцелка, ламаючи йому руки і ребра, випровадив жертву на т. зв. „ксьонжий буз" і там застрілив. Залишилась жінка і семеро малих дітей, які дуже плакали за батьком. Опісля його хлопці, 12 і 14 літ поїхали возом по батька і поховали на цвинтарі. Микиту Лазора, його жінку і доньку поляки вбили і вкинули до старої Грицькової криниці. Господарів, які поховались у своїх хатах, поляки перешукували, а знайшовши, вбивали. Так загинули: Стефан Бревка, Іоян (син Петра) Васєнко, Михайло Лазор і інші.

„.... Так цілий день польські банди мордували, грабили і мили собі руки у нашій крові" — пише очевидець. — ... Де в корчах був труп українця, то, як настало тепло, не можна було перейти ..."

По закінченні війни, деякі українці з Лубної вернулись з Німеччини до рідного села, але поляки, коли довідались про це, замордували їх, а речі забрали. Так згинули Михайло Троян, Андрей Васінко і інші. Нестора Лазора, учня української гімназії в Ярославі замучили поляки біля Динова, коли вертався до Лубни.

Українці Лубної були змушені залишити рідну прадідівську землю на користь польських зайд. Пережили страшливу трагедію, але не піддались ворогові. Коло 30-ох найкращих синів Лубної пішли в УПА, щоб в її рядах помстити смерть своїх рідних і далі продовжувати боротьбу з ворогами. Деякі з тих, які залишились між живими, з рейдуючими групами прийшли до Німеччини. Троє лубнян було в рядах Української Дивізії. Один з них, Петро Кос, старший десятник запасного куреня Дивізії, був тяжко ранений передостаннього дня війни і помер 7-го травня 1945 р. Похований під Фельбахом або Гляйхенберґом в Австрії.

Багато лубнянської молоді поклало своє молоде життя в боротьбі „за нарід свій", за Україну, на полі бою, інших замучили в польських тюрмах, а деякі ще досі сидять. Пролита кров найкращих синів Лубни і цілого Посяння, Лемківщини є документом, який стверджує нерозривну цілість тих земель з рештою України.

Варварські вбивства, грабунки, переселення відвічних автохтонів з їх рідних земель хай будуть вічною темною сторінкою польської історії, вічною ганьбою для поляків, а поляків з Лубни зокрема.

Еміґрація

На початку 20 ст. кілька родин з Лубни виїхало на Пряшівщину в околиці Гуменне і Михайлівці, а саме: Михайло Лазор, Ілько Коцелко, Мирон Крєвко — і там залишились, а Юрко Шевчик, Марія Бурдаш, Теодора Коцелка перебували на сезонових роботах і опісля верталися до рідного села.

Перед першою світовою війною, десь біля 1905 р. почали лубняни виїжджати до ЗДА і осідати в Joliet, Ill. Виїхали Юрко Троян, Филип Бревка, Максим Лазар, Панько Шевчик, Микола Левкович, Стефан Кос, Юрко Шевчик (помер в Шикаґо), Дамян Васінко, Дамян Васильовський, Андрій Васильовський, Михайло Васильовський, Григорій Лазор. Деякі з них залишались на постійно, працюючи в сталеварнях, а інші по кількох роках верталась. Joliet був першим еміграційним центром лубнян-українців, другим було Шикаґо. В другій декаді XX ст. виїхали Юстина Ґдичинська, Микола Васильовський (я приїхав малим хлопцем з мамою 3-го листопада 1913 р.), Стефан Бурдаш, Михайло Воловник, Тетяна Пудлик, Стефан Коцелко, Василь Пашковський, Параска Воловник і інші.

По розвалі Польщі, в 1939 р. Лемківщина і частина Посяння, а тим самим і наше село Лубна опинились під німецькою окупацією. Населення було певне, що закінчилась польська неволя і настануть кращі політичні та матеріяльні обставини. Проте, новий окупант не був ліпшим від попереднього. Німці почали забирати примусово молодь на працю в Німеччині. Методи набору були типово німецькі. Солтис діставав наказ призначити певну кількість хлопців і дівчат на виїзд. За невиконання наказу грозила кара. Молодь їхала з думкою, що по якомусь часі вернеться до рідного села, однак було інакше, бо кого забрали, того держали на примусових роботах аж до кінця війни. Перший набір охопив коло 20 осіб. Згодом приходили нові й нові накази про доставу робочої сили, і вже не було кому їхати, бо треба було на місці рук до праці. Тоді німці змінили свою методу. На світанку приїжджала до села німецька і польська поліція і прямо з ліжок забирали людей без огляду на домашні обставини. Коли комусь щастило втекти з хати, поліція забирала батька чи матір і так довго держала, поки син чи донька самі не зголошувались на виїзд. Наловлених людей під поліційною охороною доставляли до уряду праці, а звідти вивозили до Німеччини. Такі лови відбувались дуже часто. Польська поліція робила добру прислугу в часі акцій, бо тим позбу-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

ХРОНІКА НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Січовий ювілей. Місцеве товариство „Чорноморська Січ" відзначила восени м. р. потрійний ювілей: 60-ліття заснування (1900 р.) тов-а „Січ" на Рідних Землях, 35-ліття існування тов-а „Чорноморська Січ" та 5-ліття діяльности спортового клюбу УСК при Тов-і „Ч. С.". Цей ювілей започатковано в дні 30 жовтня м. р. По відправленні Богослужения в українській - католицькій Каплиці в намірені членів спортового клюбу ціле пополудне заняли змагання дружини УСК при „Ч. С.": УСК юньйори і УСК при Ч. С.-Україна (Монтреаль). В дні 24 листопада м. р. в полудневих годинах відбувся турнір спортової дружини СУСТА за мистецтво групи СХІД і за чашу УНСоюзу. В неділю 27 листопада м. р. відбулось закінчення ювілею. По Богослужбах в українських церквах почались змагання копаного м'яча „Юньйорів" опісля змагання УСК при Ч. С. - УНК „Січ" (Елизабет). О годині 5-ій по полудні відбувся Святочній Концерт: по відспіванні американського гимну ювілейне свято відкрив д-р С. Янів, голова свят. комітету, та пояснюючи приготування до ювілею, згадав окремо про кожного з них, Святочну доповідь виголосив д-р С. Ріпецький з Ню Йорку, який підкреслив тернистий злях у розвою Т-ва „Січ" на Рідних Землях, починаючи від заснування першої „Січі" в сел. Завалю на Покуттю (Зах. Україна), саме в часі найлютішої ери намісника Потоцького, яка позначилась численними арештуваннями наших селян і молоді, карами за січові відзнаки та карними процесами за січові походи і збори. Однак ці нагінки адміністраційної польської влади у Західній Україні не були в силі здержати росту січового руху, який вже перед першою світовою війною, т. є перед 1914 р., поруч також сильної сокільської організації осягнув вершини свого розвитку, а виявом цього були величаві спільні сокільсько - січові здвиги в Стрию (1909), у Львові (1911 і 1914). По доповіді п. В. Юркевич заспівав низку нар. пісень в супроводі бандури. Виступив теж чол. хор „Трембіта" під управою п. В. Будного, виконуючи кілька бадьорих пісень, пані І. Кононів відспівала коломийки і в'язанку нар. пісень про фортепіян. акомпаньяменті проф. Базалі. Танцювальна група: хлопців і дівчат Л. У. А. М. в супроводі мистецької гри на акордеоні виконала національні танки. Мистецька програма пройшла серед оплесків численних учасників ювілею і закінчилась відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна". Опісля відбувся бенкет, в якому взяло участь поверх 150 осіб. При головному столі, біля гарно прибраної стіни, на якій були сріблисті цифри: 60, 35, 5, засіли члени президії і ювілейного комітету: Ю. Кононів, д-р В. Гук, д-р С. Янів, д-р І. Ярош, С. Кобільник, М. Мельничук, Ю. Іванків, В. Матіяш, Р. Філінський, тостмайстром був адвокат В. Гураль з Гілсайду. По його промові промовляли теж інші учасники, підкреслюючи значення потрійного ювілейного свята, у приготуванні якого чимало вложив праці секретар „Ч. С." п. С. Кобільник. З нагоди цього потрійного ювілею появився симпатичний ювілейний збірник на гарному папері з численними світлинами.

Загальні Збори місцевого відділу ОУА „Самопоміч" відбулись 1-го квітня ц. р. Збори відкрив голова д-р В. Бемко, який згадав про померлих у звіт. часі членів тов-а М. Мосору і Т. Рубаненка та померлого ненадійно Головного Президента УНС Д. Галичина, учасника наших визвольних змагань, почім приявні вшанували їх пам'ять повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою. Звітуючий голова ствердив в часі 11-річного існування тов-а в Нюарку три періоди. А у третьому періоді почався замітний ріст членства з осную ванням кредит. кооперативи, користі якої члени наглядно побачили. В ділянці С. О. переведено збірку на „писанку" в квоті $234, окремо зібрано на допомогу п. Глинській у Відні: $50., вислано пакунків: до Австрії — 12, до Польщі — 13, переведено зеленосвяточну збірку, яка принесла $75, а збірка дітям принесла $20. За старанням тов-а церковна громада УАП Церква (19 Стр.) вислала 10 пакетів до Австрії. Управа товариства виплатила титулом пожертв квоту 110 дол.: для УВУ, УВАН в Ню Йорку, НТШ в Сарсель, на будову пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні по $25, на капелю бандуристів 10 дол., та співпрацювала з іншими організаціями на терені Нюарку, п. В. Кумик, касир передав звіт касовий за час від 1 (1/31) XII 1960 р. Іменем контрольної комісії д-р Богданський, який перевів в д-ром О. Андрушковим провірку діяльности тв-а ствердив діловодство тов-а в найкращому порядкові, висловлюючись з признанням для управи за її працю, а з окрема для касира В. Кузика за взірцеве ведення кас. книги.

В оживленій дискусії над звітами забирали голос: голова тов-а, д-р С. Янів, І. Кульчицький, д-р Утриско, д-р Карапінка, В. Боднар, д-р Гой. В дискусії атракційною справою було придбання дому, при чому д-р Геврик подав пропозицію тому напрямі. На внесення контрольної комісії одноголосно зі спеціяльним признанням уділено абсолюторію уступ. управі, по чім на внесення номінаційної комісії вибрано через аклямацію на голову товариства поновно В. Бемка, а на членів нової управи: В. Кузика, В. Вороб'ця, д-ра М. Гоя, мгр. О. Лисинецького, Я. Олесницьку, О. Хруцьку, О. Голинського, І. Кульчицького, В. Боднара. До контрольної комісії обрано: д-ра П. Богданського, д-ра О. Андрушкова, д-ра Б. Геврика і інж. Стойка, до Тов. суду: д-ра О. Утриска, К. Степового, інж. Гладкого. При останній точці в справі набуття дому забирали голос: д-р Богданський, д-р Бемко, В. Боднар, П. Янів, О. Голинський і д-р Гой. При кінці перейшло внесення: заг. збори уповажнюють управу тов-а відносно купівлі спільного дому порозумітись з іншими товариствами в Нюарку. По вичерпанню порядку нарад предсідник закрив збори, а численні учасники зі співом національного гимну „Ще не вмерла Україна", залишили у гарному настрою домівку ОбВУА.

Загальні збори Кружка Пластприяту відбулися 15-го квітня. Відкрив їх голова д-р Карапінка. На предсідника обрано проф. д-ра Андрушкова, а на секретара Б. Шараневича. При звітах з діяльности управи перший звітував голова, який у своєму звіті підкреслив передовсім працю товариства в ділянці збірки фондів на виховні засоби пластової молоді.

Голова закликав батьків до співпраці з пластовими виховниками, Звітували інші члени управи. Майно тов-а виказує готівку на 16-го квітня 1960 в квоті $7,557.65, прихід у звіт. часі $3,213.86, разом в квоті $10,767.51. Залишилось сальдо на день 15-го квітня 1961 $10,029.43. Голова комітету придбання пласт. дому Я. Яворський подав, що спільними зусиллями місц. Пластової Станиці і Кружка Пластприяту влаштовано у звіт. часі: Весняну зустріч „Фестин" у травні м. р. „Осінні вечерниці" в листопаді м. б. і „Зимові вечерниці" в лютому ц. р. Зорганізовано коляду у 1961 р. і вже вдруге видано накладом 2,000 примірників „Нюаркський стінний календар" у мистецькому оформленні мистця М. Бутовича з повним адресарем наших професіоналістів, підприємців і купців. Ці спільні зусилля збільшили конто фондів з сальдом на сьогодні $9,412. Заходом Комітету Придбання Пласт. Дому зачартеровано „Пласт" з усіми його станицями у стейті Н. Дж. Станичний інж. В. Яворський подав стан місц. Станиці, яка виказує новаків (чок) — 62, юнаків (чок), —92, ст. пластунів (ок.) 19 — і 10 сеньйорів разом в числі 183.

Д-р Стефан Янів подав, що контрольна комісія, перевірила майно і діяльність тов-а, знайшовши все у найкращому порядкові. Над виголошеними звітами предсідник зборів відкрив дискусію, в якій забирали голос: Я. Яворський, д-р О. Утриско, д-р О. Андрушків, П. Заболоцький, д-р С. Янів, І. Кульчицький, інж. Р. Загайкевич, інж. Т. Дурбак. Внесення контрольної комісії на уділення абсолюторії одноголосно перейшло. На внесення п. В. Гнатика, представника номінаційної комісії, вибрано на голову д-ра І. Карапінку, в склад нової управи ввійшли: пані А. Хомова, П. Заболоцький, Я. Яворський, В. Гнатів, Мих. Лебідь, Б. Шараневич, А. Тимкевич, Я. Бігун, О. Голинський, С. Гук, Д. Ліщинський, Тамара Гординська, В. Гнатик, Е. Цибик і І. М. Ориняк. В склад контрольної комісії ввійшли: д-р О. Утриско, д-р О. Андрушків, станичний Пласту — інж. В. Яворський і заступники: В. Мартинець і М. Цяпка.

Місцевий Відділ ОбВУА. Загальні збори тов-а відбулись 22 квітня. Їх відкрив голова М. Стебельський, який згадав про смерть побр. Д. Галичина, кол. старшину УСС-ів і УГА, учасника наших визвольних змагань, предсідника УНСоюзу, прохав вшанувати пам'ять покійного повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою. По виборі М. Топоровича на предсідника, а О. Утриска на секретара, прийнято до відома без змін порядок нарад. та протокол з останніх зборів. Звіт з діяльности управи подав голова. Відбулись імпрези: товариська зустріч з членами місцевої Станиці Дивізійників, на якій виголошено доповіді: побр. Радомського — спогад з другої світ. війни і побр. О. Голинського про значення такої зустрічі для зреалізування ідеї об'єднання комбатантських організацій в Нюарку. 2) Ювілейні вояцькі вечерниці з нагоди 10-ліття існування об'єднання. 3) Листопад. сходини з апелем з доповідлю побр. О. Голинського і спогадом побр. Л. Голінатого та деклямацією побр. О. Лисинецького. 4) Апель 22-го Січня 1919 р.

Понадто відбулись окремі 2 доповіді: ред. Я. Курдидика і побр. О. Бережницького з військовою тематикою. Звіт секретаря подає число 48 членів об'єднання і 11 засідань управи у звіт. часі, на яких обговорено справи організаційні, доповідей та імпрез. Іменем контрольної комісії побр. М. Шавала, ствердив, що всі книги об'єднання ведено дбайливо і в найкращому порядкові. В дискусії над звітами забирали голос: побр. Бемко, Л. Голінатий, Карпінка, З. Стефанів і Лисинецький.

Внесення контрольної комісії на уділення абсолюторії уступ. управі з висловами признання уступаючій управі перейшло одноголосно. На внесення побр. М. Шавали вибрано одноголосно на голову М. Стебельського, на заступників голови: З. Стефанова, і В. Сигалова, а до нової управи: О. Утриска, В. Кузика, О. Лисинецького, М. Плешкана, Т. Гелемея, М. Топоровича і М. Голінатоого. До контрольної комісії: М. Шавала, І. Пастух і П. Заболоцький, а до Тов. Суду — Д. Тихий, д-р Л. Голінатий і Ю. Баранюк.

Українська Щадниця „Тризуб". В наступному році 1962 Українська Щадниця „Тризуб" відзначить 40-ліття свого існування. Заснована у 1922 р. як Будівельно-Позичкова Каса, успішно перетривала економічну кризу 30-х років, а доплив нової імігранції скріпив її швидкий ріст. Від осени 1958 р. „Тризуб" находиться у власному будинкові при 760 Клінтон Евню та збільшив своє членство на тисяч вкладчиків, при чому актива Банку перейшла квоту 4 мільйонів долярів. Українське громадянство Нюарку і околиці що раз більше складає свої гроші у власній установі. Велика скількість позичок свідчить про довір'я громади до „Тризуба". Державне забезпечення ощадностей до 10,000 долярів і всебічна, совісна обслуга приєднує нових членів, Гармонійна співпраця управи і дирекції, зложена з осіб першої іміграції, тут роджених і новоприбулих, дає запоруку успішного росту установи. Річні збори „Тризуба", що відбулися 23-го березня ц. р., рішили в ювілейному році скріпити акцію за приєднання українських ощадностей до своєї установи.

Свято Героїв. Українська Католицька Школа, Молодь Української Православної Церкви, Пласт і СУМА в Нюарку влаштували 21 травня в залі Української Централі Свято Героїв, яке почалось американським гимном, що його відспівав діт. хор Української Католицької Школи під кер. М. Добоша. Слідуючою точкою програми була гарно виголошена юначками СУМА: О. Пащак, М. Процюк і Г. Таращук деклямація поеми О. Бабія „У святочному поклоні".

Вдало виконав хор вище згаданої школи дві пісні „Гей зі Львова", — стріл. пісню і „Молитву за Рідний Край", музика М. Фоменка. Змістовне святочне слово виголосив п. К. Савчук, голова СУСТА.

Оркестра місцевої Святотроїцької Православної Церкви вдало виконала поему „Україна", композицію Давидовського з деклямацією М. Процюк. Оригінальною точкою програми свята була інсценізація „Ватри", виконавцями якої була молодь місцевого „Пласту", а саме: юнаки і юначки, що їх очолювали: юначка Гарматій і ст. пл. М. Дармохвал і А. Горняткевич. Гурт юначок „СУМА" вдало виконав збірну рецитацію „Присвята Героям".

Кінцевою точкою програми був спільний виступ мішаного хору місцевої українсько-католицької Школи, оркестри української православної церкви, юнацтва „Пласту" і „СУМА" під кер. проф. С. Вожаківського у виконанні нар. пісні до слів Шевченка „Ой люлі, люлі" і пісні „Учітеся брати мої" (музика М. Фоменка). Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" закінчилось свято.

Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка завітала і до Нюарку на день 5 травня. Тут влаштувала Капеля у великій залі Ірвінгтон Гавзу, в Ірвінгтоні виповнений залі громадянством з Нюарку й околиці. Концерт, присвячений 100-м Роковинам смерти Т. Шевченка під кер. П. Потапенка з багатою програмою.

За старанням Окр. Комітету Відділів УНСоюзу в Нюарку відслужив 21 травня в українсько - католицькій каплиці при Сенфорд Евню в Нюарку о. Д. Лаптута Службу Божу і Панахиду зо спокій душі бл. п. Дмитра Галичина, б. Гол. Предсідника УНСоюзу при численній участі членів 14, 27, 76 і 371 Відділів УНСоюзу. О год. 4-ій по пол. відбулась конференція представників згаданих Відділів, де крім обговорення актуальних організаційних справ для вшанування пам'яті покійного Д. Галичина поновлено рішення з наради з 29 березня про обов'язок Відділів УНСоюзу Нюаркської округи посилити жертви на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні. **О. У.**

ПОДЯКА І ДОБРИЙ ПРИМІР!

Смерть мого Невіджалуваного

МУЖА

бл. п. Онуфрія ШАЛАПІЙ

що упокоївся в Бозі 15-го травня 1961 року, було для мене таким ударом, що досі я не мала сили, прилюдно подякувати всім Тим, що у хвилинах, коли я почувалася зовсім усамітненою, Ви всі виявили до мене велике почуття любови ближнього.

В першій мірі хочу зложити щиру подяку о. Вол. Качмарові за останнє Миропомазання і Святі Тайни та похоронну обслугу.

Братству Василія Великого, Відд. 364 УНСоюзу і всім Членам та всім Знайомим за участь в Похороні.

Родині Ів. Бдзілям і їх дітям за так велику моральну поміч в моєму горю, Покійного Брата дітям з Іллиной і з Ню Йорку, що не жалували труду і приїхали на Похорон. Моя вдячність для Вас всіх останеться назавжди в моєму серці.

Блаженної пам'яті Онуфрій Шалапій був тихої вдачі, але завжди жертвенний на народні цілі, тому в честь Його Імені складаю $25.00 на пам'ятник Тараса Шевченка у Вашингтоні.

Горем прибита дружина

МАРІЯ ШАЛАПІЙ

3568 E. 75th Street, Cleveland, Ohio

СЕЛО ЛУБНА І ЙОГО ТРАГЕДІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

валась українців. (Української поліції в Лубні і околиці не було).

І так з Лубної забрано на примусову працю у Німеччині понад 100 українців — середнього віку, молоді і навіть підлітків. По закінченні війни, поки справа дальшої еміграції не була вирішена, лубняни з іншими товаришами недолі перебували в скитальських таборах. Мариво примусового повороту „на родіну", страх, непевність за своє майбутнє, з одного боку, а важкі матеріяльні обставини з другого гнобили нову еміграцію. Не зважаючи на такі обставини лубняни держались примірно, ані один з них не допустився антиморального вчинку, не був караний. У таборах вони почали розшукувати своїх кревних, знайомих і односельчан через Червоний Хрест і українську пресу. Орган УНС „Свобода" і інші часописи друкували ті розшуки, і по якомусь часі від односельчан в ЗДА прийшла поміч.

В розшуках допомагав також і я. Ще в 1943 р. допоміг Стефанові Кос морально і матеріяльно. Він в 1939 р. був з цілою родиною вивезений на Сибір, згодом вдалось йому передістатись на Близький Схід, а відтак до Родезії в Африці. За посередництвом преси нав'язав він зі мною контакт. В подібний спосіб нав'язали контакти лубняни, що перебували в таборі полонених в Ріміні. Для своїх односельчан виписував я ашуранси, і не одному уможливив приїзд до Шикаґа, до поміг влаштуватись на праці. Допомагали також моя сестра Гелена Забіян з своїм чоловіком Дмитром і інші односельчани. Найбільше лубнян поселилось завдяки своїм кревним в Шикаґо, Филаделфії, Боффало. Кількох опинились в Англії і Австралії.

(Написано на основі джерельних даних, наочних свідків і власних обсервацій).

Кінець)

● **Летунство повідомляє, що** воно відзначило медалями 3-ох сержантів, які в неділю, 18-го червня зловили кабіну нового сателіта „Дискаверера XXV" недалеко коло Гаваїв. Вони цілу ніч перебули на човні, аж поки їх не забрав корабель нищільник.

● **Генрі Форд другий влаштував** прийняття для своєї 18-річної доньки Анни, на якому було 1,100 гостей, і яке коштувало $280,000. Анна Форд була дебютанткою на цьому прийнятті, влаштованому в городі коло палацу родини Фордів.

● **Англійська публічна опінія** вимагає, щоб уряд відмовився видати дозвіл на вивезення з Англії образу Гої „Князь Веллінгтон", що його американський мільйонер Врайтсман купив на публічній аукціоні в минулому тижні за $392,000. Справу вирішить англійський міністер фінансів.

В першу річницю ненадійної смерти

НАШИХ НАЙДОРОЖЧИХ І НЕЗАБУТНІХ СИНІВ,

Ігор ЛЕВИЦЬКИЙ — Юрій ПРИПХАН — Орест НІКОРОВИЧ

Роман КУЧМА — Орест КУРИЛЯК — Олеґ ШЕРЕМЕТА

ЩО ЗГИНУЛИ ТРАГІЧНО

28-го ЧЕРВНЯ 1960 РОКУ, У ПЛАСТОВОМУ ТАБОРІ „ВЕЛИКИЙ ЛУГ", У РІЦІ ВІСКАНСІН,

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в СУБОТУ, 1-го ЛИПНЯ 1961 року — в год. 9:00 рано

в ЦЕРКВІ СВ. О. МИКОЛАЯ в ШИКАҐО.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

за сл. п. ІГОРЯ ЛЕВИЦЬКОГО відправиться

в СЕРЕДУ, 28-го ЧЕРВНЯ 1961 року — в год. 8:00 ранку, а

ПАНАХИДА

в НЕДІЛЮ, 2-го ЛИПНЯ 1961 року — в год. 11:30 ранку,

в церкві св. Михаїла — в МІННЕАПОЛІСІ.

БАТЬКИ

Дві успішні конференції СУМА в Клівленді

Згідно з пляном Головної Управи Спілки Української Молоді Америки (СУМА) 29 і 30 квітня відбулася в домі Осередку СУМА в Клівленді Конференція керівників і виховників Юнацтва та референток жіноцтва Осередків північно-східніх стейтів. В нарадах конференції взяли участь делегати і делегатки наступних Осередків: ім. Карпати — Мілвокі, ім. М. Павлушкова, ім. Крут, ім. І. Богуна — Шикаґо, ім. П. Орлика — Дітройт, ім. Б. Хмельницького — Клівленд, ім. Білогорща — Парма, ім. Є. Коновальця — Йонгставн, ім. Митрополита Сліпого — Акрон, ім. Короля Данила — Кентон. Зареєстрованих делеґатів і делеґаток було 59. Головну Управу репрезентували: мґр. Є. Гановський (секретар), І. Кобаса (реф. Юнацтва), С. Бура (реф. жіноцтва), М. Яременко (Юнацької ради), Т. Цішкевич (член).

Конференцію проводила президія в складі: Є. Гановський — голова, І. Кобаса — 1-й заступник, С. Бура 2-й заст, С. Репета і С. Кріслатий — секретарі, М. Яременко і Т. Цішкевич — члени. — Голова президії у вступному слові накреслив мету і завдання Конференції та побажав успіхів.

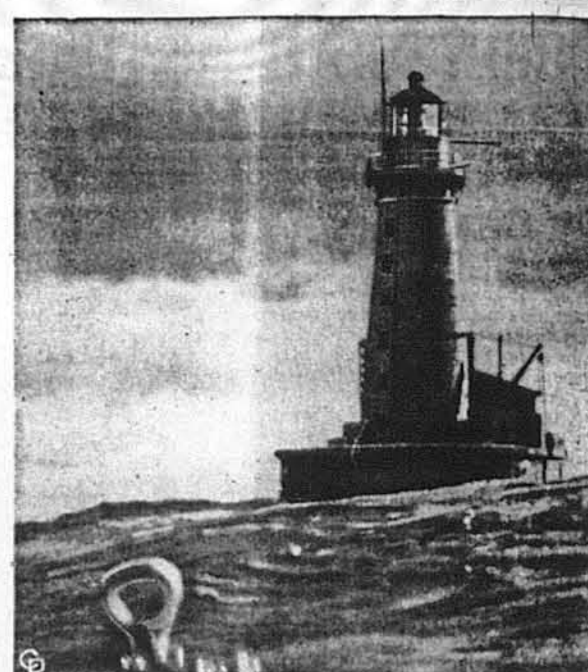
Програму першого дня керівників і виховників Юнацтва заповнили: Звіти керівників відділів Юнацтва СУМА і реферат Є. Гановськоґг — „Іспити Юнацтва СУМА". Наступного дня виголошено два реферати на теми: І. Кобаса — „Напрямні праці Юнацтва СУМА", Є. Гановський — „Організаційна структура Юнацтва СУМА". Звіти керівників Юнацтва, реферати, запити та обширні дискусії над ними пройшли на високому рівні. Розглянено успіхи, труднощі і недотягнення у виховно-навчальній праці над Юнацтвом, розв'язано низку проблем організаційного характеру, прийнято кращу схему іспитів Юнацтва, поставлено ряд побажань до Головної Управи; керівники і виховники ділилися досвідом своєї праці з юнацтвом, головно з ділянки методики і практики з поодинокими роями і мистецькими гуртками, таборуванням і плеканням сумівської традиції та висловлювали побажання відбувати частіше Конференції. Участь в дискусії брали: інж. Голяш, М. Яременко, д. Никончук, Є. Репета, мґр. Жмуркевич, Т. Цішкевич, інж. Лисняк, мґр. Стахур і М. Лаврів.

В Конференції взяли участь 27 виховників і виховниць, або кандидатів у віці 16 до 19 років життя з рядів Юнацтва які коповнюють ряди виховників. До них промовив реф. Юнацтва Головної Управи І. Кобаса: „Ідіть і працюйте, на вас покладаємо великі надії і сподівання, що ви краще вив'яжетеся зі своїх завдань, як ваші попередники. Щасти Вам Боже".

Програма Конференції делеґаток жіночого реферату складалася з реферату С. Бурої на тему „Завдання жіноцтва СУМА", звітів з діяльности референток і дискусії над рефератом і звітами. Після виміни думок прийнято наступні рішення: творити Відділи жіноцтва в Осередках, присвятити особливу увагу тим сумівкам, що переступили 18-й рік життя і переходять в дійсні члени; для них буде виготовлений окремий правильник, для успішного вдення праці поділити по ланках за віком 18—25 і 25—35. Завданням жіночого реферату є творити Кружки Матерей при Осередках; в найближчому часі надішлють обіжники в справі пожвавлення праці жіночих відділів СУМА, виготовляється правильник для відділів жіноцтва і Кружків Матерей.

Слід відмітити, що першого дня відбулося прийняття для учасників Конференції, на якому були присутні: Почесний член СУМА і голова Виховної Ради Осередку в Клівленді проф. В. Радзикевич, член Вих. Ради проф. Григоріїв, перший голова Осередку в Клівленді —мґр. М. Яремко, приятелі і співпрацівники сумівської молоді д-р Т. Антонович, мґр. С. Воляник, диригент духової оркестри — О. Крук.

Увечері відбулась товариська забава з танцями. На королеву забави обрано одну з виховниць Осередку в Клівленді — Тетяну Шуст. С-ий

ЕКСПЛОЗІЯ НА „НАЙСАМІТНІШІЙ МОРСЬКІЙ ЛІХТАРНІ". За таку вважають показану на цій фотознімці ліхтарню на Лейк Супіріор у Мішіґені, на якій чатирьох технікув переводили ремонт. Під час праці стався вибух газоліни, що перетяв комунікаційне получення ліхтарні зі світом. Один технік мабуть згинув, а трьох врятував після кількох днів корабель прибережної сторожі, що привіз для залоги ліхтарні харчі.

Спілка транспортових робітників за чотириденний тиждень праці

Ню Йорк. — Провідники Спілки транспортових робітників Майкел Квілл і Метью Ґайнен заявили, що в найближчих переговорах, які мають вестися восени цього року про відновлення контракту, вони поставлять вимогу зменшити робочий тиждень на 4 дні, разом 32 години праці. Ця спілка об'єднує разом 37,000 робітників, які працюють на міських підземках та автобусових лініях, з яких одні є власністю міста, а інші є у приватних руках. Ці робітничі провідники заявили, що вони обстоюватимуть чотириденний тиждень праці і одночасно будуть домагатися, щоб не скорочувати заробітних платень транспортових робітників, це значить, щоб робітники діставали такі самі заробітки за 4 дні праці, які дотепер дістають за 5-ть днів праці в тижні, це значить за 40 годин.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 25-го ЧЕРВНЯ 1961:

ПРОВІДЕНС, Р. Ай. — Піврічні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 73, в год. 1:30 по пол., при 60 Сальмон вул. На Зборах буде видача дивіденди. — Д. Василик, секр.

Зі Спорту

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІГА

Евертон, Англія — Н. Й. Амерікенс 7 : 0

В останній своїй грі першої групи М. Ф. Ліґи, яка відбулася в суботу 17-го червня в Монтреалі, англійці розгромили Американців та їх математичні лише вигляди здобути перше місце, коли б Американці були виграли принаймене 5:0 ці змагання. Цією перемогою „Евертон" став остаточно мистцем першої групи і гратиме у фіналі з першуном другої групи 3-го серпня в Монтреалі, а 6-го серпня в Ню Йорку. Американці зайняли третє місце.

Динамо, Румунія — Безіктас Туреччина 5 : 2

Перші з двох змагань в неділю 18-го червня на Польо Ґравндс в Ню Йорку вирішили, що переможені турки остали на останньому місці показника М. Ф. Л. Румуни, які здобули були лише троє воріт в попередніх шести грах, здобулися аж на п'ять ґолів і гарну пеоремогу.

Банґу, Бразилія — Кілмарнок, Шотляндія 5 : 0

Бразилійці виграли високо зі сильними шкотами і зайняли після цеї перемоги друге місце М. Ф. Ліґи. Банґу — це без сумніву найкраща дружина першої групи Ліґи, тільки їх перевтома внаслідок турне по Европі (понад 100 змагань) була причиною втрати початкових точок і першого місця. Ворота для „Банґу" здобули: К. Бето, Адемір да Гія 2, та В. дос Сантос 2. Глядачів на цьому „дабл геддері" було 7, 331.

КІНЦЕВИЙ СТАН ПОКАЗНИКА ПЕРШОЇ ГРУПИ М. Ф. ЛІҐИ

	Точки	Ворота
Евертон	12: 2	23: 5
Банґу	9: 5	17: 8
Н. Й. Амерікенс	8: 6	13:18
Карльсруге	7: 7	16:17
Кілмарнок	6: 8	12:13
Конкордія	5: 9	7:10
Динамо	5: 9	8:14
Безіткас	4:10	8:19

(в. с.)

● РОЗШУКИ ●

Пошукую ТЕОФІЛЯ КУЦОГО з Тернопільщини, який виїхав правдоподібно до Канади перед першою світовою війною. Хто знав би щонебудь про нього, прошу ласкаво подати вістку на адресу:
Antonina DIACZUN
2742 Cleveland N. E.
Minneapolis 18, Minn.

ТАРЗАН, ч. 4667. Тарзан до помагає!

TARZAN, WHO HAD BEEN WATCHING THE SAVAGE CONTEST, HEARD A SUDDEN NOISE FROM BEHIND—ESSAR'S MEN APPEARED ON THE LEDGE

"BACK!" HE SHOUTED TO THE ADVANCING ZOMANGANI. "THIS IS A CHIEF-BATTLE!"

ALL BUT ONE ACQUIESCED TO TRIBAL LAW—AND HE WAS SOON STOPPED BY A STINGING ARROW!

Тарзан придивлявся дикому змаганню і нагло почув шум поза собою... Ессарові люди зближалися до виступу.

— Назад! — гукнув він зоманґені, що зближалися. — Це боротьба ватажків!

Всі, крім одного, послухали закону свого племени. І той один був швидко поцілений стрілою!